

ترشحات و عفونتهای دستگاه تناسلی زنان

می توان گفت خانمی نیست که طی زندگی اش حداقل یک بار با ترشحات ناحیه تناسلی و خارش و سوزش ناشی از آن روبه رو نشده باشد. در واقع، شایع ترین علت مراجعه خانم ها به متخصص زنان، عفونت های ناحیه واژن با شیوع کمتر، عفونت رحم و لوله های رحمی است. واژن زنان باکتری های مفیدی دارد که برای حفظ سلامت آن بسیار مفید است. در کنار این باکتری ها، بعضی میکروب های بیماری زا نیز در واژن زندگی می کنند که در شرایط طبیعی و تا زمانی که مکانیسم دفاعی طبیعی بدن فعال است، باعث عفونت نمی شوند، اما اگر به هردلیل این مکانیسم های دفاعی دچار اختلال شوند، این میکروب ها مجال بیماری زایی و بروز پیدا می کنند.

وقتی ترشحات طبیعی، عفونی می شود:

به طور طبیعی در واژن و دهانه رحم خانم ها مقدار کمی مایع به طور مداوم ترشح می شود که باعث می شود مجرای تناسلی مرطوب باقی بماند و از طرفی به سلامت و پاک شدن مجرای تناسلی کمک می کند. این ترشحات، بی رنگ و بدون بو است، اما بسته به سیکل ماهانه در خانم ها، رنگ و غلظت آن تغییرپذیر است ، به طوری که زمان تخمک گذاری، حاملگی، شیر دادن و نزدیکی جنسی مقدار این ترشحات بیشتر می شود. در واقع، کیفیت و کمیت ترشحات واژن در هر زن در طول زمان و حتی طی دوره ماهانه تغییر می کند ؛ یعنی ترشحات قبل از بلوغ با ترشحات دوران بارداری و ترشحات پس از یائسگی متفاوت است. به همین ترتیب، هورمون ها تاثیر مهمی روی ترشحات واژن دارد و در نتیجه بارداری یا مصرف قرص های ضدبارداری، ترشحات واژن را تغییر می دهد. در دوران قاعدگی و دوره پس از زایمان هم کیفیت یا میزان ترشحات ممکن است تغییر کند.

آشنایی با ترشحات دستگاه تناسلی و واژن زنان:

اگر افزایش ترشح باعث تغییر رنگ، بو، التهاب ناحیه تناسلی، خارش، سوزش بشود غیر طبیعی خواهد بود به ویژه اینکه اگر بیمار در زمان عادت ماهیانه نباشد ولیکن ترشح خونی داشته باشد، حتماً باید به پزشک مراجعه کند. هر عاملی که تغییر در محیط طبیعی واژن بدهد، و به عبارتی PH آن را تغییر بدهد، سبب افزایش ترشح غیر طبیعی از واژن می شود مانند: استفاده

از بعضی صابونها، آنتی بیوتیکها، بیماری قند، حاملگی، عفونتها، و یا حتی پاک کردن مجرای تناسلی توسط اسپری های مخصوص ناحیه تناسلی می توانند این مشکل را سبب شوند. افزایش ترشح واژن به گونه غیر طبیعی به دلایل گوناگون خواهد بود که به طور کلی به نام واژنیت نامیده می شوند.

عواملی که سبب افزایش ترشح واژن می شوند؟

۱- عفونتهای قارچی واژن:

درواژن زنان قارچ به مقدار کم به طور طبیعی زندگی می کند، محیط اسیدی واژن مانع از رشد این قارچها می شود. حال اگر به دلیلی از اسیدی بودن محیط واژن کاسته شود قارچها رشد بیشتر خواهند کرد و سبب عفونت قارچی در واژن می شوند. حاملگی، بعضی از آنتی بیوتیکها، مصرف قرصهای جلوگیری از حاملگی، بیماری قند، استفاده از کورتون ، زمان سیکل ماهیانه، روابط جنسی، نیز از عواملی هستند که باعث تغییر محیط طبیعی واژن و افزایش رشد قارچها و در نتیجه باعث عفونت در واژن می شوند.

علائم عفونت قارچی چیست؟

باید بگویم که این بیماری بسیار شایع است. بیمار احساس ناراحتی در ناحیه تناسلی دارد که به صورت سوزش، خارش در دهانه واژن و در قسمت خارجی ناحیه تناسلی احساس می شود. ترشحات واژن به رنگ سفید و بسیار غلیظ در می آید که می توان آن را به شکل تکه های ریز پنیر مانند دید. بیمار احساس سوزش در زمان نزدیکی دارد. و همینطور احساس تورم در قسمت خارجی دستگاه تناسلی می کند.

ولیکن به یاد داشته باشید که اگر مکرراً و یا به گونه شدید بیماری مبتلا شوید که گاهی هم به درمان جواب نمی دهد و بلافاصله پس از درمان بیماری باز می گردد باید از نظر سایر بیماریهای سیستمیک به ویژه بیماری قند بررسی شوید.

چگونه درمان می شوید؟

درمان این بیماری بسیار ساده و معمولاً با استفاده از کرمهای موضعی ضد قارچ مخصوص دستگاه تناسلی بانوان و یا گاهی هم اگر قادر به استفاده از کرم واژینال نباشید، با خوردن دارو درمان پذیر می باشد. گاهی توسط داروهائی که احتیاج به نسخه پزشک ندارد این بیماری به راحتی درمان پذیر است. ولیکن باز هم تکرار می کنیم، چنانچه حامله هستید و یا به طور

مکرر درگیر این بیماری می شوید، باید حتماً به پزشک خود مراجعه کنید که علت اصلی را جویا شوید.

چگونه از ابتلا مکرر به این بیماری پیشگیری کنیم؟

به نکات زیر توجه داشته باشید.

• حتماً از شورت های کتانی استفاده کنید.

• تا آنجا که ممکن است از پوشیدن شورت های پلاستیکی و یا بسیار تنگ و چسبان خودداری کنید.

از کاغذهای توالت حاوی مواد معطر و رنگی، تامپون ، پدهای معطر و یا به طور کلی نشستن در وان حمام پرهیز کنید.

• اگر باز هم گرفتار عفونت مکرر قارچی واژن شدید به پزشک خود حتماً مراجعه کنید به دو دلیل نخست اینکه ممکن است علت بیماریهای سیستمیک بدن باشد و دو م گاهی لازم است که پزشک شما را برای مدت چند ماهی روی درمان بگذارد که از تکرار عفونت جلوگیری شود.

آیا همسر شما باید درمان بشود؟

در این عفونت یا همسر شما احتیاج به درمان ندارد و این بیماری اکثراً او را گرفتار نخواهد کرد مگر اینکه همسر شما مشکل دیگری از نظر بیماری سیستمیک داشته باشد.

2- عفونت های میکروبی واژن :

الف : واژنیت باکتریایی :

محیط واژن حاوی نوعی باکتری است که به نام باکتری خوب واژن معروف است و همینطور حاوی باکتری دیگری است که به نام Anacrobies نامیده می شوند. گاهی بدون دلیل ویژه این نوع باکتری بیش از اندازه رشد کرده و سبب بیماری می شوند.

چه علائمی دارند؟

گاهی بیمار اصلاً علائمی ندارد، گاهی این بیماری سبب افزایش ترشح واژن می شود که اکثراً آبکی است. یا گاهی رنگ زرد کمرنگ یا پررنگ تر دارد. گاهی بو دار می شود که بیماران این بو را اکثراً پس از نزدیکی با همسر احساس می کنند، و گاهی بیمار احساس سوزش و خارش دارد.

چگونه تشخیص داده می شود؟

به پزشک مراجعه کنید. ترشح شما را در مطب آزمایش می کند و بلافاصله تشخیص داده خواهد شد.

آیا این نوع عفونت از طریق نزدیکی منتقل می شود؟

اگر چه این بیماری در بانوانی که فعالیت جنسی دارند بیشتر دیده می شود ولیکن ارتباطی به نزدیکی ندارد و یار مقابل هم احتیاج به درمان ندارد. مگر اینکه بیمار مکرراً گرفتار این بیماری بشود. این بیماری اگر درمان نشود عفونت به سمت دهانه رحم، رحم و لوله ها می رود و سبب مشکلات بسیار و بدتری خواهد شد. به ویژه اگر اینکه زن حامله باشد. این بیماری را می شود به طور موضعی و یا خوراکی درمان کرد ولی درمان این بیماری حتماً احتیاج به مراجعه به دکتر و نسخه پزشک دارد.

عفونت تریکومونایزیس :

عامل این بیماری یک نوع انگل به نام تریکومونا است که اکثراً در اثر نزدیکی با فرد مبتلا، بیمار درگیر آن خواهد شد. گاهی بیمار مدتها این بیماری را دارد بدون اینکه علائمی داشته باشد.

چه علائمی دارد؟

افزایش ترشح واژن، تغییر رنگ آن به صورت آبکی، یا زرد رنگ و یا گاهی سبز کمرنگ، بوی بد، خارش و سوزش، درد و سوزش در هنگام دفع ادرار از علائم آن است. اکثراً احتیاج به درمان خوراکی دارد. در این نوع گرفتاری همسر بیمار هم بهتر است که درمان بشود.

در اینجا باید یاد آور شویم که عفونتهای دیگر ناحیه تناسلی که در ارتباط با رابطه جنسی و نزدیکی، بیمار به آنها مبتلا می شود از قبیل «کلامید یا»، سوزاک، هم می تواند سبب افزایش ترشح واژن شوند، ولیکن اینها عفونت هائی هستند که ابتدا دهانه رحم را گرفتار می کنند و گاهی تنها علامت آنها افزایش ترشح واژن است که در این نوع عفونتها زن و مرد هر دو باید درمان شوند. ولیکن به خاطر داشته باشید که در این مقاله فقط سخن بر سر عفونت های شایع ناحیه واژن است نه سایر قسمتهای تناسلی

نکاتی که برای پیشگیری از عفونت واژن باید رعایت شود:

- 1- هرگز از دوش واژینال استفاده نکنید.
- 2- از مواد عطری- اسپری عطری، تامپون و همینطور از پد های معطر در زمان خونریزی ماهیانه پرهیز کنید.
- 3- همیشه لباس زیری که زیاد هم تنگ و چسبان نباشند، بپوشید.

4- همیشه ناحیه تناسلی و مقعد را از جلو به عقب پاک کنید با این روش تا آنجا که ممکن است از انتقال عفونت از ناحیه رکتوم به واژن جلوگیری خواهد شد.

5- گاهی این خارش و سوزش در ناحیه تناسلی ممکن است به دلیل آلرژی به مواد پاک کننده باشد، در این صورت بهتر است که پودر لباسشویی و کاغذ یا مایع نرم کننده پارچه را، در موقع شستشو عوض کنید.

6- گاهی کاندوم یا «دیافراگم» و یا ژل های اسپرم کش که برای پیشگیری از حاملگی مصرف می شود ممکن است سبب حساسیت و خارش و سوزش در ناحیه واژن بشود، در اینصورت بهتر است روش دیگری را جایگزین کنید.

7- پس از دوش روزانه ناحیه خارجی تناسلی را با حوله خوب خشک کنید.

8- اگر فرد مبتلا از قرص های جلوگیری از بارداری استفاده می کند برای جلوگیری از عفونت های مکرر نیازی به قطع روش نیست. گاهی تغییر نوع هورمون یا قدرت آن می تواند برای جلوگیری از بازگشت مشکل کافی باشد.

9- کنترل سطح قند خون در افراد مبتلا به دیابت از عود عفونت های قارچی جلوگیری می کند.

10- رعایت اصول اخلاقی و بهداشتی در روابط جنسی و شستشوی دستگاه تناسلی و همچنین ادرار کردن بعد از تماس جنسی، اجتناب از تماس های جنسی پر خطر نداشتن روابط جنسی نا مشروع قبل از ازدواج تا حد زیادی از عفونت های دستگاه تناسلی جلوگیری می کند.

11- پس از دوش روزانه ناحیه خارجی دستگاه تناسلی با حوله خوب خشک شود.

12- از حوله شخصی استفاده شود.

13- انجام پاپ اسمیر مطابق دستورالعمل ها به کلیه زنان ازدواج کرده توصیه می شود.

14- توصیه جهت مراجعه به مراکز بهداشتی در صورتی که ترشحات فراوان و با بد بو در مهبل وجود داشته باشد.

15- در صورت استفاده از عوامل مستعد کننده عفونت نظیر IUD باید به طور مرتب توسط پزشک و ماما کنترل و در صورت مشاهده عارضه ای خاص زود تر از موعد مقرر به پزشک و ماما مراجعه شود.

عفونتهای دستگاه تناسلی زنان

